

Smír a náklady řízení

Schválit soudní smír lze pouze v celém jeho rozsahu, a to tehdy, pokud žádné jeho ujednání není v rozporu s kogentními ustanoveními právních předpisů, tedy i zákona o soudních poplatcích a § 148 o. s. ř. o náhradě nákladů řízení státu, v opačném případě je nutno rozhodnout o neschválení smíru a po právní moci usnesení pokračovat v řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 22 Cdo 3330/2018-1247, ze dne 12.12.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně M. G., narozené XY, bytem XY, zastoupené Mgr. D.M., advokátem se sídlem v O., proti žalovanému T. S., narozenému XY, bytem XY, zastoupenému Mgr. M.K., advokátem se sídlem v O., o vypořádání společného jmění manželů, vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 23 C 66/2009, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 4. 2018, č. j. 57 Co 640/2016-1217, tak, že dovolání proti výroku III o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatek z žaloby se odmítá. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 4. 2018, č. j. 57 Co 640/2016-1217, se ve výrocích I, II a IV ruší a věc se vrací v tomto rozsahu tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Ostravě (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 26. 11. 2015, č. j. 23 C 66/2009-1006, vypořádal společné jmění účastníků příkázáním movitých věcí a zůstatku na označeném účtu do vlastnictví žalobkyně (výroky I a II) a nemovitostí, movitých věcí, akcií a zůstatku na označeném účtu do vlastnictví žalovaného (výroky III a IV). Žalovanému uložil zaplatit žalobkyni na vyrovnání podílů částku 16 851 340,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok V) a řízení zastavil ohledně movitých věcí označených ve výroku VI. Žalovanému dále uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 1 843 213,15 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce Mgr. D.M. (výrok VII), České republice na účet Okresního soudu v Ostravě na náhradě nákladů řízení částku, která bude vyčíslena v samostatném usnesení (výrok VIII) a České republice na účet Okresního soudu v Ostravě soudní poplatek ve výši 10 000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IX).

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ostravě (dále jen „odvolací soud“) usnesením ze dne 17. 4. 2018, č. j. 57 Co 640/2016-1217, rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I, II, III, IV, V, VII, VIII a IX změnil tak, že schválil smír uzavřený účastníky, dle něž si vypořádali movité věci, zůstatky na účtech a akcie podle rozsudku soudu prvního stupně, s tím, že žalovaný zaplatil žalobkyni k rukám jejího právního zástupce na vyrovnání podílů dohodnutou částku 150 000 Kč při podání návrhu na schválení soudního smíru, čímž jsou vzájemné nároky obou účastníků z titulu vypořádání společného jmění manželů zcela vypořádány a žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok I). Žalobkyni uložil povinnost zaplatit „státu“ na účet Okresního soudu v Ostravě na nákladech řízení 54 484,40 Kč (výrok II), na soudním poplatku 10 000 Kč (výrok III) a na soudním poplatku za odvolání 7 000 Kč (výrok IV), vše do tří dnů od právní moci usnesení.

Proti usnesení odvolacího soudu podala dovolání žalobkyně (dále jen „dovolatelka“). Napadla usnesení odvolacího soudu v celém rozsahu a vytkla odvolacímu soudu, že zčásti schválil smír předložený účastníky (uzavřený nejen o předmětu řízení, ale i o nárocích s tím souvisejících na náhradu nákladů řízení účastníků i České republiky), zčásti rozhodl samostatně v rozporu s

předloženým návrhem smíru, když dospěl k závěru, že v části týkající se náhrady nákladů řízení České republiky a povinnosti zaplatit soudní poplatky za řízení před soudem prvního stupně i soudem odvolacím účastníci smír uzavřít nemohli, a svým rozhodnutím k jejich náhradě zavázal žalobkyni a nikoli žalovaného, jak bylo účastníky dohodnuto, podle zásady úspěchu ve věci. Podle dovolatelky byly nesprávně odvolacím soudem vyřešeny otázky, které nebyly dovolacím soudem řešeny, a to:

- 1) zda mohou účastníci řízení uzavřít smír, ve kterém jsou řešeny i potenciální závazky účastníků vůči České republice vzniklé v souvislosti s vedením řízení o vypořádání společného jmění manželů (náklady řízení vzniklé České republice, povinnost k úhradě soudního poplatku);
- 2) zda může soud schválit smír účastníků pouze částečně a ve zbylé části, kde nelze smír schválit pro rozpor s právními předpisy, rozhodnout autoritativně v rozporu s uzavřeným smírem, aniž by vydal usnesení o neschválení smíru.

Podle dovolatelky je dovolání ze shodných důvodů přípustné i proti akcesorickým výrokům napadeného usnesení odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení vzniklých České republice II až IV. Dospěl-li soud k závěru, že návrh soudního smíru je pro rozpor s právními předpisy byť zčásti neplatný, měl smír usnesením neschválit a po právní moci usnesení pokračovat v řízení. Současně za vadu řízení považuje skutečnost, že v předvolání k jednání odvolacího soudu bylo uvedeno, že její účast u jednání není nutná. Předpokládala proto, že soud smír schválí. Pokud smír neschválil, založil vadu odvolacího řízení, jejímž důsledkem je nepředvídatelnost soudního rozhodnutí. V doplňujícím podání dovolatelka poukázala na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 10. 4. 2018, sp. zn. II. ÚS 4026/17, jehož závěry považuje za aplikovatelné i v této věci.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání navrhl jeho odmítnutí jako nepřípustného, případně jeho zamítnutí. Položené otázky podle něj již byly Nejvyšším soudem řešeny. S názory odvolacího soudu se ztotožňuje, o náhradě nákladů řízení státu rozhoduje soud z úřední povinnosti a není smírem účastníků vázán.

Dovolací soud postupoval při posuzování dovolání vzhledem k datu vydání napadeného rozhodnutí podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řádu, ve znění účinném od 30. 9. 2017, dále jen „o. s. ř.“ (čl. II bod 2 části první zákona č. [296/2017](#) Sb. a contrario).

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání obsahuje náležitosti dle § 241a odst. 2 o. s. ř., je uplatněn dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 1 o. s. ř., je vymezeno splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 o. s. ř.), když podle dovolatelky vymezené otázky týkající se procesního práva dosud dovolacím soudem vyřešeny nebyly, a jsou splněny podmínky dovolacího řízení (zejména v § 240 odst. 1, § 241 o. s. ř.), napadené rozhodnutí přezkoumal a zjistil, že dovolání je zčásti nepřípustné (neboť otázka možnosti zahrnout do obsahu smíru povinnost k zaplacení soudního poplatku a náhradě nákladů řízení státu již byla Nejvyšším soudem vyřešená a odvolací soud se od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu neodchýlil), zčásti přípustné (neboť otázka možnosti částečného schválení smíru dosud Nejvyšším soudem vyřešená nebyla) a důvodné (odvolací soud při jejím řešení nepostupoval správně). Dovolací soud přitom mohl přezkoumat napadené rozhodnutí jen z důvodů v dovolání uvedených (§ 242 odst. 3 věta první o. s. ř.), s přihlédnutím k vadám uvedeným v § 242 odst. 3 větě druhé o. s. ř.

Dovolací soud v poměrech projednávané věci přihlédl k ustanovení § 99, § 146, § 148 o. s. ř. a ustanovením zákona č. [549/1991](#) Sb. o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o soudních poplatcích“.

Podle § 99 o. s. ř. připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem. Soud usiluje o smír mezi účastníky; při pokusu o smír předseda senátu zejména s účastníky probere věc, upozorní je na právní úpravu a na stanoviska Nejvyššího soudu a rozhodnutí uveřejněná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek týkající se věci a podle okolností případu jim doporučí možnosti smírného vyřešení sporu. Je-li to s ohledem na povahu věci vhodné, upozorní předseda senátu účastníky rovněž na možnost využití mediace podle zákona o mediaci nebo sociálního poradenství podle zákona o sociálních službách (odst. 1). Soud rozhodne o tom, zda smír schvaluje; neschválí jej, je-li v rozporu s právními předpisy. V takovém případě soud po právní moci usnesení pokračuje v řízení (odst. 2). Schválený smír má účinky pravomocného rozsudku. Rozsudkem však může soud zrušit usnesení o schválení smíru, je-li smír podle hmotného práva neplatný. Návrh lze podat do tří let od právní moci usnesení o schválení smíru (odst. 3).

Podle § 146 odst. 1 písm. a) o. s. ř. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku, jestliže řízení skončilo smírem, pokud v něm nebylo o náhradě nákladů ujednáno něco jiného.

Podle § 148 odst. 1 má stát podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

Podle zákona o soudních poplatcích, ve znění účinném v době zahájení řízení u soudu prvního stupně (10. 3. 2009) i ke dni zahájení odvolacího řízení (30. 12. 2015), se platí soudní poplatek za řízení před soudy České republiky (§ 1 písm. a) zákona), tedy i za řízení o vypořádání společného jmění manželů, které není od poplatku osvobozeno (§ 11 a contrario zákona). Poplatníkem poplatku za řízení před soudem prvního stupně je žalobce (§ 2 odst. 1 písm. a) zákona) a za řízení před soudem odvolacím odvolatel (§ 2 odst. 5 zákona). Je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen (§ 2 odst. 3 zákona). Poplatková povinnost vzniká podáním žaloby a podáním odvolání (§ 4 odst. 1 písm. a) a b) zákona) a poplatek je splatný vznikem poplatkové povinnosti (§ 7 odst. 1 zákona). Postup soudu prvního stupně i odvolacího soudu v případě, že poplatek nebyl zaplacen v době jeho splatnosti, ani na výzvu soudu, upravuje § 9 odst. 1 a 2 zákona a důsledkem je zastavení řízení. Podle § 9 odst. 4 písm. a) o. s. ř. ale soud pro nezaplacení poplatku řízení nezastaví, začal-li již jednat o věci samé. V takovém případě rozhoduje o uložení povinnosti zaplatit poplatek spolu s rozhodnutím, jímž se řízení končí (§ 9 odst. 6 zákona). V rozhodnutí o věci rozhoduje soud o soudním poplatku i v případě, že ukládá povinnost zaplatit poplatek podle § 2 odst. 3 zákona, neboť až tehdy je znám výsledek řízení. Poplatky jsou příjmem státního rozpočtu (§ 8 odst. 2 zákona ve znění účinném od 1. 1. 2011, když do té doby uvedená skutečnost vyplývala z toho, že se poplatky platily na účet státního rozpočtu zřízený pro jednotlivé soudy u České národní banky, viz § 8 odst. 1 a 2 zákona ve znění od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2010).

Soudní smír je procesní dohoda účastníků, která může mít, týká-li se uplatněných soukromoprávních nároků, i právní důsledky v oblasti práva hmotného. Smír lze uzavřít jen ohledně práv, jimiž mohou účastníci disponovat, a musí z něj být vždy patrné, jak byly vypořádány nároky, které byly předmětem řízení. Občanské soudní řízení je ovládáno zásadou projednací a zásadou dispoziční, a pokud účastníci řízení, jehož předmět je plně v jejich dispozici, uzavřou ohledně sporného nároku smír, soud jej schválí, jestliže z obsahu spisu nevyplývá, že smír je v rozporu s právními předpisy (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 1. 2006, sp. zn. 30 Cdo 641/2005, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2009, sp. zn. 22 Cdo 5170/2007, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2015,

sp. zn. 29 Cdo 1962/2013, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2017, sp. zn. 29 Cdo 5064/2016, všechna dostupná na www.nsoud.cz, stejně jako další uváděná rozhodnutí Nejvyššího soudu). Z uvedeného se podává, že připouští-li uzavření soudního smíru povaha věci, soud v nalézacím řízení pro schválení smíru zkoumá pouze to, zda účastníky navržený smír není v rozporu s právními předpisy, tj. zda smír splňuje obecné požadavky náležitostí právních úkonů, zda má náležitosti stanovené pro vznik, změnu nebo zánik právního vztahu, případně zda není jiným způsobem v rozporu s kogentními ustanoveními hmotného práva nebo tato ustanovení neobchází, resp. Není v rozporu s dobrými mravy. Povaha smíru předpokládá svobodně formulovanou a vyjádřenou vůli účastníků řízení, sledující zájem konkrétní právní vztah upravit autonomně (typicky narovnáním), mimo vlastní rozhodovací vliv soudu (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2003, sp. zn. 20 Cdo 307/2002, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 33 Cdo 4364/2011, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 28 Cdo 982/2016, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 11. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4605/2016, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4499/2016).

Podle stanoviska Nejvyššího soudu Cpj 141/80 z 28. 11. 1981 (uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, svazek 2-3, ročník 1983, str. 173, pod číslem Rc 21/1983) je třeba rozlišovat mezi smírem samotným a usnesením soudu, jímž smír schvaluje. Smír je uzavřen, jakmile se účastníci řízení (zahájeného podle části třetí občanského soudního řádu) shodnou na jeho obsahu. Podle ustanovení § 99 odst. 2 o. s. ř. je soud povolán k tomu, aby rozhodl, zda smír schvaluje; neschválí jej, je-li v rozporu s právními předpisy. Smírem jsou řešeny právní vztahy mezi účastníky řízení navzájem, a „proto povinnost odpůrce navrhovatele osvobozeného od poplatkové povinnosti zaplatit soudní poplatek státu, nikoliv nahradit ho účastníkovi řízení, nemůže být předmětem smíru.“

Z uvedených ustanovení je zřejmé, že zatímco § 146 odst. 1 písm. a) o. s. ř. řeší náhradu nákladů řízení účastníků, tedy jejich nároky, a od zákonné úpravy se proto mohou podle tohoto ustanovení v případě smíru odchýlit, ustanovení § 148 o. s. ř. a zákon o soudních poplatcích řeší nároky státu, jež účastníkem smíru uzavíraného mezi účastníky není, tato ustanovení jsou kogentní a možnost odlišné úpravy účastníkům neposkytují. Předmětem smíru tedy nemůže být dohoda o náhradě nákladů řízení státu a o soudním poplatku, o nichž rozhoduje soud z úřední povinnosti podle kogentních ustanovení občanského soudního řádu a zákona o soudních poplatcích. Účastníci tak mohou ve smíru tyto své povinnosti vůči státu ve vztahu mezi sebou zohlednit pouze prostřednictvím dohody o náhradě nákladů řízení účastníků.

Z výše uvedeného stanoviska Nejvyššího soudu, které je v nosných důvodech aplikovatelné i v současných poměrech, i z úpravy § 99 o. s. ř. je též zřejmé, že soud má účastníky vést ke smírnému vyřešení věci, upozornit je na právní úpravu a na stanoviska Nejvyššího soudu a rozhodnutí uveřejněná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek týkající se věci a doporučit jim uzavření smíru. Je proto na soudu, aby účastníky upozornil i na skutečnost, že ve věci dosud nebyly zaplacený soudní poplatky splatné s podáním žaloby či odvolání a že státu vznikly náklady řízení, které bude třeba nahradit, o nichž bude rozhodnuto autoritativně soudem a nelze je do smíru zahrnout jinak, než jejich vypořádáním mezi účastníky v rámci dohody o náhradě jejich nákladů řízení.

V nálezu z 10. 4. 2018, sp. zn. II. ÚS 4026/1 (dostupném na internetových stránkách Ústavního soudu <http://nalus.usoud.cz>) Ústavní soud uvedl: „Podle § 146 odst. 1 písm. a) o. s. ř. přitom platí, že v případě skončení řízení smírem se náhrada nákladů řízení řídí dohodou účastníků řízení, která je součástí soudem schváleného smíru (není-li takové dohody, žádný z účastníků nemá podle zákona právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku). To znamená, že při uzavření smíru - tedy mimo jiné při úvaze, zda vůbec bude smír uzavřen - účastník zvažuje i prostředky vynaložené na zaplacení soudního poplatku (byť ten mu bude zpravidla z větší části vrácen), od nichž se odvíjí (resp. mohou odvíjet) jeho další úvahy například o ochotě podílet se na nákladech řízení protistrany.“

Doměří-li soud v rámci smíru jednomu z účastníků řízení doplatek na soudním poplatku, ač tento účastník se ohledně jeho výše řídil výzvou soudu, bezesporu tím naruší východiska o (ne)výhodnosti smíru, která účastník před jeho uzavřením učinil. Přitom kritérium výhodnosti a efektivity se při výkladu § 146 odst. 1 písm. a) o. s. ř. [srov. k tomu například Jirsa, Jaromír, a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář (právní informační systém ASPI) výklad k § 146] zmiňuje nejen ve vztahu k účastníkům řízení, ale rovněž i ve vztahu k hospodárnosti samotného soudního řízení [již proto, že rozhodnutí o schválení smíru nemusí být v souladu s ust. § 169 odst. 2 o. s. ř. odůvodněno]. Institut smíru je tak jedním z mechanismů v právním řádu, v němž nachází svůj odkaz postulát o maximalizaci ekonomického užítku (pohledem účastníka řízení), jenž má za následek maximalizaci dobra [srov. k tomu podrobněji například Becker, Gary Stanley. The economic approach to human behavior. Chicago: University of Chicago Press, 1976, s. 3 -14 (zejm. str. 8)]. Doměřil-li tedy krajský soud výrokem III. svého usnesení stěžovateli soudní poplatek, porušil nejen princip předvídatelnosti postupu orgánů veřejné moci (srovnej k tomu shora), zdůrazněný v judikatuře Nejvyššího soudu k možnosti doměření soudního poplatku, nýbrž také rozměr ekonomické podmíněnosti aplikace práva, který je ovšem nutno mít vedle dalších hledisek stále na paměti..... Pokud se pak účastníci řízení domluví na uzavření smíru, je součástí této dohody rovněž dohoda o nákladech řízení. Zcela nepředvídatelné a nikterak dopředu nesignalizované rozhodnutí soudu, který tento smír sice schválí, avšak současně žalobci stanoví povinnost zaplatit vysoký doplatek soudního poplatku, je tak ve zjevném rozporu s touto racionalitou jednání účastníků řízení, neboť dodatečně mění ‚pravidla hry‘, z nichž při svých úvahách a jednotlivých procesních krocích vycházeli.“

Z uvedeného je tedy zřejmé, že úvahy účastníků ohledně náhrady nákladů řízení státu i soudním poplatku vtělené (nesprávně) do uzavřeného smíru řešícího předmět řízení, vyjadřují představu účastníků o spravedlivém vyřešení jejich věci a nelze je od dalšího obsahu jejich dohody oddělit. Mnohdy přitom právě podíl na nákladech řízení účastníků (které jsou tvořeny i jimi zaplaceným soudním poplatkem) a na náhradě nákladů řízení vzniklých státu hraje významnou roli při úvahách účastníků o uzavření smíru a jeho obsahu. Jakýmkoli zásahem do uzavřeného smíru proto dochází k narušení dohody účastníky uzavřené, vycházející z jejich představ o výhodnosti smíru, což platí i tehdy, je-li schválen smír v části týkající se věci samé a soudem je autoritativně rozhodnuto (jinak než se účastníci dohodli) „pouze“ o náhradě nákladů řízení státu a o soudním poplatku. Dospěje-li proto soud k závěru, že smír v jakékoli jeho části odporuje kogentním ustanovením zákona (tedy např. i ustanovením zákona o soudních poplatcích či o náhradě nákladů řízení státu), včetně toho, že obsahuje úpravu práv, jimiž nemohou účastníci volně disponovat, nemá jinou možnost, než smír usnesením neschválit a v řízení po právní moci usnesení pokračovat [pokud při projednávání smíru, ještě před rozhodnutím o jeho (ne)schválení, za iniciativy soudu účastníci uzavřený smír neupraví].

Lze proto uzavřít, že otázka (ne)možnosti učinit předmětem smíru rozhodování o právech, jimiž nemohou účastníci disponovat (což platí nejen o soudních poplatcích, ale i o nákladech řízení státu), byla v judikatuře Nejvyššího soudu vyřešena tak, že povinnost k zaplacení soudního poplatku i náhrada nákladů řízení státu podle § 148 o. s. ř. nejsou způsobilým předmětem soudního smíru. Odvolací soud se při řešení této otázky od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu neodchýlil a tato otázka tak přípustnost dovolání dle § 237 o. s. ř. sama o sobě založit nemůže.

Současně však platí, že správné vyřešení první otázky odvolacím soudem nemůže vést k závěru o správnosti napadeného rozhodnutí, neboť z ní vychází otázka druhá, tedy zda lze smír, v němž se účastníci dohodli o náhradě nákladů řízení státu a soudním poplatku, navíc odlišně od zákonné úpravy, schválit pouze částečně. Tuto otázku přitom dovolací soud dosud výslovně neřešil a zakládá proto přípustnost dovolání. Odpověď na tuto otázku je záporná. Schválit soudní smír lze pouze v celém jeho rozsahu, a to tehdy, pokud žádné jeho ujednání není v rozporu s kogentními ustanoveními právních předpisů, tedy i zákona o soudních poplatcích a § 148 o. s. ř. o náhradě nákladů řízení státu, když v opačném případě je nutno rozhodnout o neschválení smíru a po právní moci usnesení

pokračovat v řízení (viz výše uvedené). Tuto otázku odvolací soud správně nevyřešil, pokud smír v části o věci samé a o náhradě nákladů řízení účastníků schválil a ve zbývajícím (dohodnutém) rozsahu (o náhradě nákladů řízení státu a o soudním poplatku) rozhodl autoritativně, čímž narušil provázanost práv a povinností účastníků v dohodnutém smíru (promítajících se i do dohody o náhradě nákladů řízení mezi účastníky). Dovolání je tedy důvodné.

Řízení bylo navíc zatíženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (k níž musí dovolací soud přihlédnout), pokud soud s účastníky před rozhodnutím o schválení smíru neprobral výše uvedené otázky, které v souvislosti s rozhodnutím věci bylo třeba vyřešit (náhradu nákladů řízení státu a soudní poplatky), bylo-li z předloženého smíru zřejmé, že je účastníci považují smírem za vyřešené a tudíž pro jejich dohodu za významné, a v předvolání k jednání je naopak informoval o tom, že jejich účast u jednání není nezbytná (ačkoli jinak by této informaci nebylo co vytknout, neměl-li soud v úmyslu provést jejich účastnický výslech). Za dané situace byl tak postup soudu vedoucí k vydání rozhodnutí pro účastníky nepředvídatelný.

Proti usnesení, kterým bylo rozhodnuto o povinnosti zaplatit soudní poplatek, není dle § 238 odst. 1 písm. i) o. s. ř. dovolání přípustné, a není proto významné, zda ve vztahu k němu vymezila dovolatelka řádně dovolací důvod a skutečnosti zakládající přípustnost dovolání. Dovolací soud proto správnost výroku III o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatek z žaloby nemohl přezkoumávat a musel dovolání odmítnout (§ 243c odst. 1 o. s. ř.).

Uvedený závěr ovšem neplatí pro výrok IV, jímž bylo žalobkyni, která nepodala ve věci odvolání a nebyla tudíž poplatníkem poplatku za odvolací řízení, uloženo zaplatit poplatek z odvolání podle § 2 odst. 3 zákona o soudních poplatcích (přestože odvolací soud opomenul v odůvodnění uvedeného výroku tuto skutečnost uvést, z obsahu spisu je zřejmé, že žalovaný byl od povinnosti platit soudní poplatky zcela osvobozen). Rozhodnutí o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatek z odvolání podle § 2 odst. 3 zákona o soudních poplatcích je totiž závislé nejen na skutečnosti, že žalobkyně není také od soudního poplatku osvobozena, ale i na výsledku řízení. Výrok IV je tudíž závislý na rozhodnutí o věci (výrok I napadeného usnesení).

Dovolání žalobkyně proti výroku I o schválení smíru je důvodné. Nejsou však podmínky pro postup podle § 243d o. s. ř. (neupraví-li účastníci pod vedením soudu svou dohodu, je třeba rozhodnout o neschválení smíru a po právní moci usnesení pokračovat v řízení o věci). Proto nezbylo, než usnesení odvolacího soudu včetně závislých výroků II o náhradě nákladů řízení státu a IV o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatek z odvolání, zrušit a věc vrátit v tomto rozsahu odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1, 2 věta první o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)